

REMISSYTTRANDE

2023-05-31

FRA beteckning

Dnr 3.2:3536/23:2

Finansdepartementet
Enheten för digital infrastruktur och säkerhet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
agata.uhlhorn@regeringskansliet.se

Er handläggare
Agata Uhlhorn
FRA handläggare
Olle Molin

Ert datum
2023-03-30
FRA föreg. datum

Er beteckning
Fi2023/00171
FRA föreg. beteckning

Europeiska kommissionens förslag till förordning om gigabitinfrastruktur KOM(2023)94

Finansdepartementet har den 30 mars 2023 skickat förslag¹ från kommissionen på remiss och begärt svar senast den 31 maj 2023. Försvarets radioanstalt (FRA) har granskat förslaget mot bakgrund av myndighetens uppdrag och om förslaget kan komma att påverka myndighetens verksamhet. FRA vill därför lämna följande synpunkter på Europeiska kommissionens förslag.

Sammanfattningsvis anser FRA att det behövs ett tydligare undantag för nationell säkerhet, att det finns skäl att se över bestämmelserna om öppenhet och insyn utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv och att det inte ska införas bestämmelser om tyst godkännande.

Rubrikerna i yttrandet är formulerade av FRA.

Ett tydligare undantag för nationell säkerhet

Förslaget till förordning riktar sig bl.a. till offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur. Som förordningen är utformad kommer den alltså, till skillnad från den nu gällande lagen (2016:534) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät, att träffa FRA.

¹ COM (2023) 94 final, Förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2014/61/EU (Gigabitinfrastrukturakten)

FRA

I förslaget finns inte något generellt undantag för nationell säkerhet. Det finns i stället specifika undantag från vissa skyldigheter, t.ex. avseende tillträde till fysisk infrastruktur och öppenhet avseende fysisk infrastruktur. Undantagen i dessa bestämmelser är olika utformade och undantag får ibland ske med hänsyn till allmän säkerhet och ibland i förhållande till kritisk nationell infrastruktur. I art. 3 som avser möjligheterna till tillträde till fysisk infrastruktur anges t.ex. endast undantag med hänsyn till allmän säkerhet. I art. 4 som avser öppenhet och insyn avseende fysisk infrastruktur anges ett undantag i förhållande till kritisk nationell infrastruktur. Utöver att bestämmelserna om undantag är olika utformade finns det också krav på att undantag ska offentliggöras och anmälas till kommissionen.

Av art. 4.2 i Fördraget om Europeiska unionen framgår att den nationella säkerheten ska vara varje medlemsstats eget ansvar. Detta behöver komma till tydligare uttryck också i förordningen. FRA bedömer att de förslag till undantag som framgår av bl.a. art. 3 och 4 är alltför snävt formulerade. För att säkerställa att verksamheter som omfattas av nationell säkerhet inte omfattas av förordningens bestämmelser anser FRA att det bör föras in ett generellt undantag för verksamheter som rör nationell säkerhet.

Öppenhet och insyn avseende fysisk infrastruktur

Förslaget till förordning innebär att uppgifter om Sveriges fysiska infrastruktur samt bygg- och anläggningsprojekt kommer att finnas tillgängliga i centrala informationspunkter via en nationell digital ingångspunkt. Även med beaktande av att tillgången till information får begränsas om det är nödvändigt med hänvisning till bl.a. nationell säkerhet är det troligt att den samlade informationen kommer att ge en omfattande bild av Sveriges fysiska infrastruktur och bygg- och anläggningsprojekt.

Uppgifterna som ska samlas i de centrala informationspunkterna ska enligt förslaget vara tillgängliga för operatörer. Vidare utesluts inte att även andra intressenter kan få tillgång till informationen. Utländska intressen kan därmed enligt förslaget komma att få tillgång till uppgifterna och på så sätt få en samlad bild av Sveriges fysiska infrastruktur och bygg- och anläggningsprojekt.

Det saknas överväganden om de aktuella uppgifterna kan komma att vara känsliga, t.ex. om de kommer vara av strategiskt värde och kommer kunna användas för att störa eller skada svensk telekommunikation. Beroende på hur känslig informationen bedöms vara kan det ifrågasättas om det är lämpligt att informationen samlas på det sätt som beskrivs i förslaget. Vidare kan det finnas skäl att se över vilka som bör få tillgång till den.

Bestämmelser om tyst godkännande

I förslaget finns flera bestämmelser som innebär att en ansökan ska anses fullständig eller att en ansökan ska beviljas om inte den ansvariga myndigheten begär komplettering eller fattar beslut avseende ansökan inom en viss tid.

Exempelvis anges i art 7.5 att en ansökan ska anses vara fullständig om de behöriga myndigheterna inte har uppmanat sökanden att lämna eventuella uppgifter som saknas inom en period om 15 dagar från mottagande. I art 7.7 anges att ett tillstånd ska anses ha beviljats om inte den behöriga myndigheten svarar inom en tidsfrist på fyra månader om inte en sådan förlängts.

Den här typen av bestämmelser som innebär ett tyst godkännande vid långsam handläggning är mindre väl förenliga med svensk förvaltningstradition och kan medföra att tredjemansintressen påverkas negativt (se prop. 2016/17:180 s. 126). När det gäller de aktuella frågorna finns det dessutom en risk att skyddsintressen kopplade till nationell säkerhet lider skada i samband med ett tyst godkännande.

FRA avstyrker således införandet av den här typen av bestämmelser i förordningen.

Allmänt om FRA

FRA är en civil myndighet under Försvarsdepartementet med ca 1 000 anställda. FRA är en del av svensk underrättelsetjänst med uppgift att bedriva försvarsunderrättelseverksamhet till stöd för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik samt i övrigt för kartläggning av yttre hot mot landet enligt lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet. Inom försvarsunderrättelseverksamheten ska FRA bedriva signalspaning enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet och till lagen anslutande förordning.

FRA bedriver signalspaning i syfte att kartlägga bl.a. yttre militära hot, internationell terrorism, allvarliga yttre hot mot samhällets infrastrukturer, främmande underrättelseverksamhet mot svenska intressen och övriga internationella företeelser som har betydelse för svensk utrikes-, säkerhets-, och försvarspolitik. All signalspaning är riktad mot utländska förhållanden och sker på uppdrag av regeringen, Regeringskansliet, Försvarsmakten, Säkerhetspolisen och Nationella operativa avdelningen inom Polismyndigheten. Uppdragsgivarna är fortlöpande i behov av underrättelserapportering och signalspaningsverksamheten bidrar kontinuerligt till att skydda Sverige och svenska intressen.

FRA

FRA bedriver även teknisk informationssäkerhetsverksamhet. FRA ska ha hög teknisk kompetens inom informationssäkerhetsområdet. FRA får efter begäran stödja sådana statliga myndigheter och enskilda verksamhetsutövare som hanterar information som bedöms vara känslig från sårbarhetssynpunkt eller i ett säkerhets- eller försvarspolitiskt hänseende. FRA ska särskilt kunna stödja insatser vid nationella kriser med it-inslag, medverka till identifiering av inblandade aktörer vid it-relaterade hot mot samhällsviktiga system, genomföra it-säkerhetsanalyser, och ge annat tekniskt stöd.

Uppgifter rörande FRA:s verksamhet omfattas i stora delar av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

I detta ärende har biträdande chefsjuristen Jessica Sjöstrand beslutat. I den slutliga handläggningen har också deltagit chefen för rättsenheten Per Fabricius samt juristen Olle Molin (rättsenheten), tillika föredragande.

Försvarets radioanstalt

Jessica Sjöstrand

Olle Molin

FRASändlistaExtern för kännedom

Försvarsdepartementet/Sund

Försvarsdepartementet/Rättssekretariatet

Internt FRA

GD

ÖD

C JUR

Bitr. C JUR

C GD:s stab

C KOM

AC

C Rätts